

Posudek diplomové práce:

Eliška HOMOLKOVÁ, *Schwarzenberský patronát v 18. století na příkladu fary v Němčicích.*

Filosofická fakulta Jihočeské university v Českých Budějovicích, Ústav archivnictví a pomocných věd historických, České Budějovice 2014, 160 stran

Diplomová práce Bc. Elišky Homolkové patří mezi ty, které navazují na práci bakalářskou, a využívají či zúročují tak již získanou orientaci v příslušných otázkách – což v tomto případě, kdy předcházela bakalářská práce věnovaná pamětním knihám fary Němčice z let 1759 až 1939 (zčásti již publikovaná), platí ještě více, než jindy.

Svou práci rozdělila E. Homolková do devíti kapitol, zahrnujících i Úvod a Závěr. Již rozsáhlý Úvod (s. 7–15), představující cíle i strukturu práce, časové zaměření i pramennou základnu a obsahující důkladný a kritický přehled použité relevantní literatury, prozrazuje nejen zaujetí tématem, ale bezpečnou orientaci v něm. Následující kapitola vhodně pojednává o šlechtickém patronátu a jeho vývoji (s. 16–30), a to v širokých souvislostech, zahrnujících i otázky záduší. Rovněž tyto pasáže, zpracované nutně na základě literatury, dokládají bezproblémové zvládnutí metod historické práce. Již pro zpracování další kapitoly, zabývající se sledovanou lokalitou, tj. dějinami Němčic a zejména dosti komplikovaným vývojem němčické farnosti, využila autorka výsledků svého dřívějšího výzkumu, včetně studia archivního materiálu (s. 31–41). O studium původních archiválií se pak jednoznačně opírají následující kapitoly, věnované důkladnému vyličení obnovení němčické fary (s. 42–67), udělování prezentací (s. 68–80), instalaci farářů (s. 81–101), účasti patronátních úředníků na kanonických visitacích (s. 102–112) nebo vyřizování pozůstalostí světských duchovních (s. 113–125). Zvláště zakládací listina němčické fary z 30. ledna 1723 je podrobena velmi důkladné vnější i obsahové analýze, která ovšem není uvedena samoučelně, ale zařazena do nezbytných souvislostí. Podobný přístup však pro E. Homolkovou není ničím mimořádným, zcela samozřejmě jej uplatňuje i u dalších pramenů, klade si nad nimi relevantní otázky a její pečlivý přístup umožňuje nalézat vhodné odpovědi. Přitom je nutno podotknout, že již orientace v dochovaném archivním materiálu není jednoduchá, stejně jako paleografická a jazyková stránka zkoumaných dokumentů.

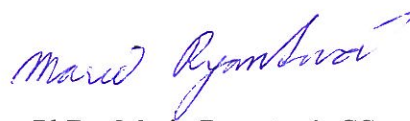
Završením celé práce je Závěr (s. 126–129), pro nějž lze bez problémů použít úsloví „*Finis coronat opus*“: obsahuje nejen shrnutí zjištěných skutečností, ale i začlenění do širšího kontextu a nastínění možností dalšího výzkumu.

Neobyčejnou pramennou základnu diplomové práce E. Homolkové prozrazuje obsáhlý seznam především nevydaných, ale i vydaných pramenů (s. 130–134), doplněný neméně bohatým seznamem využitě literatury a internetových zdrojů (s. 134–138). Nechybí samozřejmě seznam zkratk a také příloh, v nichž vyniká zejména precizně připravená edice zmíněné zakládací listiny němčické fary s důkladným poznámkovým aparátem, propracovanou ediční poznámkou, ale i jmenným a místním rejstříkem (s. 141–152), a užitečný detailní přehled známých duchovních správců němčické farnosti (s. 153–155). Vhodně připojené fotografie představující zkoumané archiválie už lze označit za pověstnou „třešničku na dortu“.

Z výše uvedeného je zřejmé, že diplomovou práci Elišky Homolkové považují za mimořádně zdařilý příspěvek ke zkoumání nejen dějin jedné z jihočeských farností,

spadajících pod schwarzenberský patronát, ale i problematiky patronátu a církevních dějin obecně. Přestože se E. Homolková musela vypořádat, jak už jsem uvedla, s paleograficky i jazykově náročným materiálem a orientací v něm, ale i otázkou užšího vymezení rozsáhlého tématu, jemuž již byla věnována pozornost (P. Stuchlá, P. Pumpr), zvládla tyto nesnadné úkoly velmi úspěšně. Kromě již zmíněného původního archivního výzkumu a prokázání paleografických, jazykových i diplomatických znalostí je třeba ocenit i formální podobu práce, která má velmi dobrou stylistickou úroveň a je psána velmi čtivě a srozumitelně, bez gramatických či interpunkčních chyb a překlepů, což je pro autorku na rozdíl od řady jiných absolventských prací samozřejmostí. K diplomové práci Elišky Homolkové tak neshledávám žádné závažné připomínky, rozhodně splňuje nároky kladené na tento typ absolventských prací (a navíc by ji bylo možno navrhnout i k předložení za práci rigorózní), velmi ráda ji proto doporučuji k obhajobě a jednoznačně navrhuji klasifikovat stupněm **v ý b o r n ě**.

V Praze dne 16. června 2014

Doc. PhDr. Marie Ryantová, CSc.